

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 30 ноември 2021 година, врз основа на примена жалба од Елена Петровска, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Фактор.мк“ со текстот насловен „Објавени имињата на патниците кои биле во автобусот на Беса Транс: Имало точно 52 патници“, го прекрши Кодексот на новинарите на Македонија во членовите 7 и 8.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 23 ноември 2021 година, Елена Петровска поднесе жалба за текстот со наслов „Објавени имињата на патниците кои биле во автобусот на Беса Транс: Имало точно 52 патници“, објавен на 23 ноември 2021 година, на интернет – порталот „Фактор.мк“ (www.faktor.mk).

Во жалбата се наведува дека во текстот има нарушување на приватноста.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Фактор.мк“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалителот.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и едногласно одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 7 и 8.

Член 7: „Новинарот ќе ја почитува приватноста на личноста, освен кога тоа е во спротивност со јавниот интерес. Новинарот е должен да ја почитува личната болка и жалост.“

Член 8: „Начинот на информирање во случаи на несреќи, елементарни непогоди, војни, семејни трагедии, болести, судски постапки мора да биде ослободен од сензационализми“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 30 ноември 2021 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Станува збор за текст во којшто не се почитуваат етичките стандарди кога станува збор за известување за несреќи и трагедии. Порталот објавува список со наводни имиња и презимиња од сите 52 патници кои се превезувале во автобусот што се запали во Бугарија, кога загинаа 45 лица. Содржината е преземена од друг медиум, што во случајов воопшто не го амнестира „Фактор.мк“ од одговорност. Објавувањето на идентитетот на патниците од несреќата без официјална потврда од релевантна институција не може да се протолкува поинаку освен како чист сензационализам. Ова уште повеќе што списокот на патниците е

објавен пред воопшто да се потврди идентитетот на преживеаните, што, секако, може да предизвика дополнителни трауми и болка кај семејствата на патниците.

Оттука, Комисијата најде дека интернет – порталот „Фактор.мк“ го прекршил **членот 8** од Кодексот на новинарите, кој налага дека начинот на информирање во случаи на несреќи и семејни трагедии мора да биде ослободен од сензационализми. Правото на јавноста да биде информирана не може да биде оправдување на потребата од сензација.

Кога се известува за несреќи, криминал или акција на полицијата, медиумите генерално треба да се воздржуваат од објавувања имиња, фотографии или други податоци кои би овозможиле идентификување на жртвите.

Воопшто не е потребно да се идентификува жртвата за да го разберат читателите подобро трагичниот настан. Исклучоци се можни само доколку станува збор за јавна личност или ако настанот го следат посебни околности.

Став на Комисијата е дека правото на јавноста да знае мора секогаш да се процени во однос на правото на личноста да ја зачува својата приватност. Во овој контекст, членовите на Комисијата се согласија дека во оспорената содржина е прекршен и **членот 7** од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот ќе ја почитува приватноста на личноста, освен кога тоа е во спротивност со јавниот интерес. Новинарот е должен да ја почитува личната болка и жалост.

Информации за приватниот живот на одредена личност можат да бидат објавени само доколку однесувањето на таа личност во приватниот живот има влијание врз јавниот интерес. Во такви ситуации, треба да се провери дали објавувањето на информацијата би можело да загрози и некоја друга личност. Извештаите треба да водат сметка за семејството на жртвата и да не се зголемува нивната болка. Кога известуваат за настани кои предизвикале лични трагедии, болка и шок – новинарите, фоторепортерите и снимателите треба да покажат сочувство, дискреција и обсир.

На крајот, Комисијата констатираше дека информацијата на „Фактор.мк“ е преземена од веб-страницата на телевизија „Алсат“, чиј текст не е предмет на жалба пред Советот за етика. Во оваа насока, Комисијата апелира до медиумите во случаи на несреќи и трагедии да се повикуваат единствено на официјални извори и релевантни институции. При пренесувањето информации од други медиуми, новинарот мора да изрази резерва, воздржаност и сомнеж, особено ако се работи за чувствителни информации. Комисијата нотираше случаи кога предметниот список на патници беше споделуван на социјалните мрежи како листа на загинати, а не на лица кои се превезувале во автобусот на „Беса Транс“.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова Илиеска, Ердџан Ахмет и Димитар Мицев.

Се обврзува интернет – порталот „Фактор.мк“ (www.faktor.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

